

prováděný výkon vrchnostenského rozkazu. Mimo to dlužno připomenouti, že nemůže — předpokládajíc jednotnost činu, kteroužto otázku bude soudu rozřešiti, — obstáti podřadění téhož děje, byť v různých složkách, pod ustanovení jak § 312, tak i § 314 tr. zák., jelikož jest vmísení se do vrchnostenského úkonu přestupkem § 314 tr. zák. jen, stalo-li se bez urážky v § 312 tr. zák. předpokládané.

Čís. 2900.

I v řízení o podmíněném odsouzení mají v podstatě platnost všeobecné předpisy dvacáté druhé hlavy trestního řádu o útratách trestního řízení; ustanovení §§ 390, 393 tr. ř. lze použiti i ohledně nákladů zvláštního řízení zavedeného po právoplatném ukončení trestní věci podle zákona o podmíněném odsouzení (§ 8).

V řízení k soukromé obžalobě mohou býti tři druhy rozhodnutí o útratách: byl-li obžalovaný uznán vinným, dlužno podle § 389 tr. ř. vyřknouti v rozsudku, že obžalovaný je povinen nahraditi též náklady trestního řízení; ve případě osvobození obžalovaného má se soudním usnesením uložit podle prvního odstavce § 390 tr. ř. soukromému obžalobci náhrada všech nákladů; posléze dlužno v obou případech uložit útraty vzešlé zcela bezúspěšným opravným prostředkem tomu, kdo ho použil, bez ohledu na to, zda ho i jinak stihá náhrada nákladů, čili nic. Naproti tomu nevyslovuje zákon, že odpůrce strany, jež podala úspěšný opravný prostředek, pro tuto úspěšnost samu postihuje povinnost, hraditi náklady. Jeho povinnost nastává jen tehdy, jsou-li tu předpoklady § 389 tr. ř., pokud se týče § 390 odst. první tr. ř.

Výrok o útratách opravného prostředku nesmí se dostati do rozporu s rozhodnutím ve věci hlavní.

(Rozh. ze dne 22. září 1927, Zm I 245/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením zemského trestního soudu v Praze jako soudu odvolacího ze dne 17. prosince 1926, pokud jím bylo vysloveno, že soukromý obžalobce jest povinen nahraditi odsouzenému náklady stížnosti, byl porušen zákon v ustanovení § 390 tr. ř.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu pro přestupky v Praze ze dne 26. ledna 1926 byl obžalovaný odsouzen k soukromé obžalobě pro přestupek § 491 tr. zák. k určitému trestu podmíněně se zkušební dobou jednoho roku a uloženo mu, by podle § 4 zák. čís. 562/19 sb. z. a n. dal soukromému obžalobci zadostučinění tím, že do jednoho měsíce od právní moci rozsudku požádá dopisem za prominutí. Vzhledem k tomu, že proti rozsudku nebyly podány opravné prostředky, nabyl rozsudek ihned právní moci. Po uplynutí jednoho měsíce od právoplatnosti rozsudku požádal soukromý obžalobce, by obžalovaný byl vyzván, by splnil uloženou pod-

mínku. Odsouzený na vyzvání sdělil, že prostým nedoporučeným dopisem požádal soukromého obžalobce o prominutí dne 9. února 1926, by však se mohl prokázati dokladem, že podmínce vyhověl, zaslal dne 15. března 1926 doporučeným dopisem soukromému obžalobci opis původního dopisu, v němž žádal soukromého obžalobce o prominutí. Vyzván by okresním soudem k vyjádření, zda trvá na tom, by výkon trestu byl nařízen, prohlásil soukromý obžalobce podáním ze dne 27. března 1926, že do tohoto dne odsouzený zadostučinění nedal, pokud se týče podáním ze dne 12. dubna 1926, že soukromý obžalobce požádání o prominutí do tohoto dne neobdržel. Proto ve veřejném sezení dne 7. května 1926 okresní soud pro přestupky usnesením z téhož dne nařídil výkon trestu a uložil podle § 393 tr. ř. obžalovanému, by nahradil soukromému obžalobci útraty právního zastoupení za tohoto řízení penízem 292.60 Kč. Do tohoto usnesení podal stížnost odsouzený a žádal proti soukromému obžalobci za přisouzení útrat stížnosti. Usnesením ze dne 17. prosince 1926 zemský trestní soud v Praze jako odvolací soud pro přestupky vyhověl stížnosti odsouzeného, změnil napadené usnesení, ponechav odsouzenému nadále podmíněný odklad trestu, a odsoudil soukromého obžalobce, by nahradil odsouzenému náklady stížnosti 141.20 Kč. Tento výrok jest odůvodněn toliko poukazem na ustanovení §§ 390 a 393 tr. ř. Podle názoru generální prokuratury jest výrok v usnesení zemského trestního soudu v Praze, jímž bylo soukromému obžalobci uloženo nahraditi odsouzenému útraty stížnosti, právně pochyben. Ustanovení §§ 390 a 393 tr. ř., o něž rozhodnutí tento výrok opírá, nelze použítí, nehledíc ani k tomu, že tu není podmínka § 390 tr. ř. pro takový výrok již proto, že nejde o útraty vzešlé do ukončení trestní věci, nýbrž o náklady zvláštního řízení po právoplatném ukončení trestní věci podle ustanovení zákona o podmíněném odsouzení čís. 562/19. Řízení o tom, zda odsouzený splnil podmínky odkladu výkonu trestu, nekoná se na návrh soukromého obžalobce, nýbrž z moci úřední, jak patrné i z ustanovení § 8 zákona čís. 562/19 sb. z. a n., podle něhož výkon odloženého trestu nařídí soud a jež dále předpisuje, že soud rozhodne po slyšení — nikoli po návrhu — veřejného obžalobce a, šlo-li o obžalobu soukromou, i obžalobce soukromého. Zákon čís. 562/1919 sb. z. a n. nemá ustanovení o útratách řízení podle § 8, a poněvadž podle názoru generální prokuratury nelze pro zvláštnost povahy tohoto řízení užití obdobně předpisu § 390 tr. ř., nemá onen výrok, jímž se soukromému obžalobci ukládá povinnost, by nahradil odsouzenému útraty jeho byť i úspěšné stížnosti do rozhodnutí soudu první stolice, zákonného podkladu.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací nesdílí tyto úvahy generální prokuratury. I když při soukromé obžalobě ohledně výkonu trestu postupuje soud z moci úřední, neplyne z toho ještě, že toto další řízení jest řízením officiosním, nýbrž řízení to zůstává i nadále řízením, o němž platí předpisy o soukromé obžalobě. Kdyby řízení to bylo officiosním, neměl by soukromý obžalobce proti usnesení práva stížnosti, jež mu zákon (§ 20 odst. druhý) přiznává, pokládaje ho za druhou stranu. Tvrzení generální prokuratury, že nelze použítí ustanovení § 390 tr. ř. proto, že nejde o útraty vzešlé do ukončení trestní věci, není udržitelným. Vždyť zákon

sám upravuje v § 390 tr. ř. případ obnovy trestního řízení a upravuje v něm útraty řízení obnovovacího, jež nastává vždy jen pravoplatností rozsudku. Z okolnosti, že zákon o podmíněném odsouzení nemá zvláštních ustanovení o útratách, nelze usuzovati, že výrok soudu o nákladech stížnosti nemá zákonného podkladu. Z okolnosti té vyplývá podle názoru zrušovacího soudu naopak, že neshledána potřeba takových ustanovení, protože i v řízení o podmíněném odsouzení mají v podstatě platnost všeobecné předpisy dvacáté druhé hlavy tr. řádu o útratách trestního řízení. Přes to je i nejvyšší jako zrušovací soud toho názoru, že oním usnesením zemského trestního jako odvolacího soudu v Praze porušen byl zákon v ustanovení § 390 tr. ř. V řízení k soukromé obžalobě mohou podle výslovných zákonných ustanovení býti tři druhy rozhodnutí o útratách. Byl-li obžalovaný uznán vinným, dlužno podle § 389 tr. ř. vyřknouti v rozsudku, že obžalovaný je povinen nahraditi též náklady trestního řízení. V případě osvobození obžalovaného má se soudním usnesením uložit podle prvního odstavce § 390 tr. ř. soukromému obžalobci náhrada všech nákladů. Posléze dlužno v obou případech uložit útraty vzešlé zcela bezúspěšným opravným prostředkem tomu, kdo ho použil, lhotejno, zda ho i jinak stihá náhrada nákladů čili nic. Naproti tomu nevyslovuje zákon, že odpůrce strany, jež podala úspěšný opravný prostředek, pro tuto úspěšnost samu postihuje povinnost, hraditi náklady. Jeho povinnost nastává jen tehdy, jsou-li tu předpoklady § 389 tr. ř., pokud se týče § 390 odst. první tr. ř. Těchto předpokladů není však v souzeném případě. Trestní řízení proti obžalovanému skončilo odsuzujícím nálezem. Ježto obžalovaný podal sám a to úspěšně opravný prostředek (stížnost), neručí podle druhého odstavce § 390 tr. ř. za náklady stížnosti. Avšak ani soukromý obžalobce není ani podle prvního ani podle druhého odstavce § 390 tr. ř. povinen nahraditi mu náklady, byť i úspěšného opravného prostředku, neboť není v tomto § ustanoveno, že by protistrana musila úspěšnému stěžovateli hraditi útraty i tehdy, když stěžovatel zůstane jinak odsouzen. Nesmíť výrok o útratách opravného prostředku dostati se do rozporu s rozhodnutím ve věci hlavní. Bylo proto vyhověti zmateční stížnosti generální prokuratury podle § 33 tr. ř. a podle §§ 292 a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 2901.

I za rvačky mohou nastati situace, opravňující tu neb onu účastněnou stranu k obranným jednáním (§ 2 písm. g) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 22. září 1927, Zm I 437/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. dubna 1927, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého poškození na těle podle §§ 152, 155 b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézajícímu soudu, by ji znova projednal a o ní rozhodl.